

Zhodnocení letní koupací sezóny 2022 ve Zlínském kraji

V letní sezóně 2022 Krajská hygienická stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně (dále též „KHS ZK“) monitorovala ve Zlínském kraji jakost povrchových vod využívaných veřejností ke koupání a provozování vodních sportů v 9 koupacích oblastech (tj. vodních plochách bez provozovatele, které využívá ke koupání větší počet osob).

Jednalo se o tyto koupací oblasti-Bystřička – u hráze, Bystřička – pláž, Horní Bečva, šterkoviště Nový Hrozenkov, Luhačovická (Pozlovická) přehrada – oblast u kempu, Luhačovická (Pozlovická) přehrada – oblast u hráze, retenční nádrž Všemina, Šterkoviště v Otrokovicích a v Napajedlech slepé rameno řeky Moravy Pahrbek.

V případě koupališť ve volné přírodě („Albatros“ v Ostrožské Nové Vsi) a přírodních biotopů (jedná se uměle vybudovanou vodní plochu se systémem přírodního způsobu čištění vody, ve Zlínském kraji v Modré na Uherskohradištsku, Honěticích na Kroměřížsku a v Prostřední Bečvě na Vsetínsku) má povinnost sledovat jakost vody a zabezpečit další služby na břehu provozovatel. Hygienici provádějí kontroly plnění těchto povinností provozovateli s odběry vzorků vod. Během koupací sezony 2022 bylo provedeno 73 kontrol jakosti výše uvedených povrchových vod.

V případě koupací oblasti Pahrbek Napajedla byl od 29. 7. 2022 v platnosti zákaz koupání, který vydala KHS ZK z důvodu masového výskytu sinic a chlorofylu v této koupací vodě, jejíž kvalita neodpovídala hygienickým požadavkům a hrozilo akutní poškození zdraví veřejnosti využívající koupací oblast Pahrbek ke koupání a provozování vodních sportů.

V koupací sezóně 2022 bylo zaznamenáno na základě ohlášení zdravotních problémů vzniklých v důsledku koupání nebo kontaktu s koupací vodou formou dotazníku (SZÚ Praha, Centrum hygieny vody) umístěného pro veřejnost na stránkách www.khszlin.cz, Koupání ve volné přírodě, onemocnění 3 osob cercáriovou dermatitidou (motolicí) po koupání s ponorem v nádrži v obci Vlčková.

Cerkáriová dermatitida je parazitární onemocnění, které se u člověka projevuje tvorbou skvrn, puchýřů a zarudnutím kůže. Je doprovázena intenzivním svěděním, které trvá obvykle několik dní. Způsobují ho drobní parazitické živočichové především rodu *Trichobilharzia*, jejichž životní cyklus je vázán jednak na vodní plže a dále na vodní ptáky (např. divoké kachny).

Z hlediska cercáriové dermatitidy je nejdůležitější fází životního cyklu tzv. cercáriové stádium. V daném stádiu se parazit uvolní z plže do vody a snaží se najít vodního ptáka, ve kterém by dokončil svůj vývoj. Pokud cercárie narazí na koupajícího se člověka, pronikají do jeho kůže. Při opakovaném setkání je pokus o průnik kůží člověka provázen silnou imunitní reakcí, což je vlastně cercáriová dermatitida.

Zdroj SZÚ

Vzhledem ke skutečnosti, že v případě nádrže v obci Vlčková se jedná o průtočný rybník s funkcí protipovodňové ochrany a protipožární nádrže, která není cíleně určena ke koupání a provozování vodních sportů a je tudíž užívána k těmto aktivitám v rámci tzv. obecného užívání vod, byl v dané záležitosti kontaktován starosta obce Vlčková. Starostovi obce byly předány odkazy s bližšími informacemi. Obci bylo zasláno „Upozornění na možný výskyt cercáriové dermatitidy v malé vodní nádrži v obci Vlčková, na základě zjištěného onemocnění“, s výzvou k informování veřejnosti všemi možnými obvyklými způsoby (obecní rozhlas, nástěnky, vývěsky u nádrže, webové stránky apod.). Posléze byla situace řešena se SZÚ Praha, Mgr. Pumannem z hlediska sběru šneků – velký výskyt-nejčastější mezipřenositel *Radix auricularia* (uchatka nadmutá).

Trichobilharzie (resp. ocelátní furkocerkarie) nalezeny na místě nebyly (možnost generační výměny – nalezeny prázdné velké ulity). Celkem bylo sesbíráno cca 250 šneků *Radix auricularia* (90 % šneků o velikosti kolem 1 cm a 10 % šneků o velikosti kolem 2 cm). Vyšetření na *Trichobilharzia* sp. bylo NEGATIVNÍ. Zhruba 4 šneci vylučovali xifidiocerkarie (dále neurčovány), zbytek nevylučoval nic.

Pro ty, kteří dávají přednost „umělým“ koupalištím s bazény, nabízí své služby ve Zlínském kraji sezónní koupaliště, kde sledování jakosti vody, zajištění stavebně technického stavu zařízení a vybavenosti areálů je povinností jejich provozovatele. Hygienici provádějí kontroly plnění těchto povinností provozovateli a vlastní vzorky bazénových vod odebírají při kontrole v rámci státního zdravotního dozoru.

V letní sezóně 2022 bylo provedeno Krajskou hygienickou stanicí Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně celkem 145 kontrol provozování umělých bazénů.

Za neplnění povinností (provozní deník, nedostatečná kontrola jakosti vody, nedostatečná jakost vody) uděleno ve správním řízení 5 sankcí, Drobnější nedostatky (např. překročení mezních hodnot některých kontrolovaných ukazatelů kvality bazénové vody, drobné provozně technické nedostatky s okamžitou nápravou) byly s provozovateli řešeny v 5 případech domluvou.

Zpracovala Ing. Eva Javoříková
Ve Zlíně dne 20. září 2022